

SENAT GLASOVAL PROTI OMILJENJU OLJNE RESOLUCIJE.

Progresivci so se pridružili demokraciji proti republikancem v prvi sprejeti Walsheve resolucije za prekinje oljnih najemnin- skih pogodb.

PREDSEDNIK PRITISKA NA DENBYJA, NAJ ODSLOPI.

Washington, D. C., 30. januarja. — Preden se je nočel senat raz- deliti, je vse kazalo, da bo Walshe- va resolucija, ki zahteva preklic oddaje mornaričnih oljnih rezerv Dohenyju in Sinclairju v najem, čisto gotovo sprejeta.

V treh poizkusnih glasovanjih so združeni demokracije in progresivci porazili republikance, ki so zahtevali, da bi naj bilo obsej- valno besedilo omiljeno v rezolu- ciji.

Splošno mnenje prevladuje, da bo resolucijo sprejela večina s 46 proti 38 glasovom. Ista večina bo sprejela tudi Robinsonovo rezolu- cijo, ki se poteguje za odstav- ljenje mornarične tajnika, in Wheelerjevo resolucijo, ki zahteva odločitev pravosodnega mini- stra Daughertyja, če se tadva ka- binetna člana pritožljivo ne od- poverita svoji službi.

Kakor vse kaže, pritiska pred- sednik Coolidge po administracijskih senatorjih na Denbyja, naj poda svojo ostavko, in prav lah- ko se zgodi, da se bo mornarični tajnik uklonil predsedniškovi za- htevi.

Najzadnji dogodki v velikan- skem vladnem oljnim škandalu so naslednji:

1. — Ko so Fallovi zdravniki prišli pred senatni preiskovalni osek ter povedali, zakaj ne mo- re Fall fizično priti pred osek, je bilo zaslisanje preloženo na pri- hodnji petek. Osek pa je imeno- val tri živčne specialiste, ki naj preiščejo bivšega notranjega taj- nika Falla.

2. — Prišel se je boj proti biv- šemu pravosodnemu ministru Gre- goryju, ki ga je imenoval pred- sednik Coolidge za neodvisnega in posebnega pravnikarja v sodni zade- vi, naperjeni proti vsem tistim, ki so zapleteni v oljni škandal. Se- nator McKellar je predložil a- mendment k predlogi poslanske zbornice za to, da bo predsedni- (Dalje na 3. strani.)

Tri možnosti v Lelandovi zadevi.

Chicago, Ill., 31. januarja. — Danes popoldne, ko pride do vi- ške v razporedni tožbi Alberta R. Lelanda, in ko bo treba izreči sodniku Foellu zadnje besedo, bo la imel tri sodne možnosti pred sabo. V dveh bo lahko odločil on sam, tretja pa je odvisna od tega, kako se bodo sporazumeli Leland, njegova žena in pa duhoven Case.

Tiste tri sodne možnosti so na- slednje:

1. — Sodnik utegne odkloniti razpoko na podlagi nezadostnih dokazov, ki se opirajo le na izja- ve "sanjajočih" žene.

2. — Sodnik lahko dovoli raz- poko na podlagi izjav "izkusa- ne" ali vendar pa še vedno ljube- te žene, da je kriva ljubavnega občutja z lastnim župnikom.

3. — V zadnjem slučaju utegne priti do legalne sprave med Le- landom in njegovo ženo, kar bi pomenilo, da je Leland umaknil razpoko tožbo.

Če pride do sprave med mo- žem in ženo, kar je jako težko pričakovati, potem bo sodnik po- slal k odvetniku, žaslisanje pri- stopno nobenega več.

Priljubljen za odklonitev razpoko- ke se bo opiral na naslednje št- tve:

Na razvidnost, ki jo je podala Lelandova žena. Na njeno umsko stanje, katerem sta se dva pal- lustrala razila negativno.

Na umski postav, da se ne da dovoliti razpoko le na podlagi priznanja dokler še sodišče ne prepriča, da je tisto priznanje resnično in iskreno.

Pregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

Oljni škandal v Washingtonu: senat za razveljavljenje oljnih po- godb.

Republikanci v kongresu noče- jo davčnega kompromisa z demo- kratci.

Lewis dosegel piškavo zmago, 157 glasov večine, na rudarski konvenciji.

Sodnik, ki se boji za čast cer- kve, bi rad dosegel kompromis med Lelandom in pastorjem Case- jem.

Inoseststvo.

Velika korupcija odkrita v Franciji; 25 milijard frankov po- basanih.

Mehiški vataši zopet tepeni. Preiskovalna komisija pričela s delom v Berlinu.

Venezelos odstopil kot predse- dnik grške vlade radi bolezn.

Angleška delavska vlada pre- povedala rabo bomb v Indiji.

Japonski parlament razpuščen med velikimi izgredivi.

LEWISOVA ŽALOSTNA ZMAGA.

Predsednik rudarske unije je ob- držal diktatorsko oblast z bomo večino 157 glasov. Burne demonstracije na konvenciji.

Indianapolis, Ind., 31. jan. — Poimensko glasovanje, ki je bilo končano večerj popoldne, je iz- padlo kakor sledi: 2263 glasov za Lewisa, 2106 proti Lewisu.

Predlog naprednih delegatov, da se Lewisu vzame moč, imeno- vati mednarodne organizatorje in druge namestitve unije ter si na ta način ustvarjati politično mo- škino, je bil torej odklonjen z večino 157 glasov. Glasovanje je poka- zalo, da ima Lewis veliko večjo opozicijo kot je pričakoval in nje- govo stališče je zelo omajano. Piškava zmaga je ohranila nje- gove nasprotnike in poparila nje- gove pristaje.

Ko je bil naznanjen izid glaso- vanja, so bile v dvorani burne demonstracije, katere so vodili napredni delegati iz Illinoisa. Lewisovi pristaji so planili s pest- mi po demonstrantih in delegat Alex Piazze iz Bradforda, Pa., je bil udarjen po obrazu. Nekaj časa je izgledalo, kakor da se vname splošen pretep, ali končno je za- vladal mir.

(Druge podrobnosti rudarske konvencije so na drugem mestu današnje "Prosvete". Op. ur.)

Ljubico sleparja Koretza zasledili.

Calcutta, Indija. — "Watson", ki je brzojavila Leonu Koretzu v Chicago dne 19. januarja, je mrs. Jessie Taggart. Ta je majhna in črna postava, temnih las in stara kakih 35 let.

Mrs. Taggart je brez denarnih sredstev v tukajšnjem hotelu Great Eastern ter izkušala dobiti dovoljenje za vožnjo nazaj v A- meriko na tovrstnem parniku. Ko je govoril z njo neki časnikarski poročevalec, je dejala:

"Is Vancouverja sem odšla pred tremi leti. Odtlej nadalje ni- sem več videla Koretza. Prepoto- vala sem Kitajsko in Japonsko. V Calcutti sem dospela pred sedmi- mi tedni."

Mrs. Taggart je priznala, da je bil čaka običajni denar, ko je do- spela v mesto. Nadalje je tudi iz- povedala, da je po kablu brzoja- vila Koretzu po denar pod ime- nom Watson, a da pa ni dobila nobenega odgovora.

Ko je izvedela, da je Koretz iz- ginil, se je zelo začudila. Zadržila je, da ne ve, kam je pobegnil.

MOČAN POTREB.

Washington, D. C. — Močan potres, ki je trajal 40 minut, je bil zaznamovan na tukajšnji po- tretni opazovalnici univerze Geor- getown v četrtki zjutraj. Potres je moral biti 2600 milj od Wash- ingtona.

REPUBLICANCI OPU- STILI MISEL NA DAV- ČNI KOMPROMIS.

Glasovali so za to, da bo v ad- ministracijsko davčno predlogo vstavljena točka, po kateri bi naj bil znižan davek na dohodke l. 1923.

PREDLOŽENO DAVČNO ZNI- ŽANJE BI SE NE TIKALO DAVKA NA KORPORA- CIJSKE DOHODKE.

Washington, D. C. — Repu- blikanski člani finančnega odseka v poslanski zbornici so se opu- stili vsako misel na kompromis z demokrati odločiti vstavitv v ad- ministracijsko davčno predlogo določbo, po kateri bi se naj zni- žanje davkov na osebne dohodke tikalo že dohodkov za leto 1923.

Če bi bila takšna določba spre- jeta, potem bi se lahko zgodilo, da bi bilo 25-odstotno znižanje davkov na osebne dohodke ve- ljavno že za to leto.

To pa bi se ne pomenilo, da bi bilo sestavljati dohodninske dave- ke na podlagi 25-odstotnega zni- žanja to leto. Podatke za to leto je treba sestaviti kakor doslej v smislu obstoječih davčnih postav.

Če bi bila davčna predloga spre- jeta in uakonjena z nazaj sega- jočimi določbami, potem bi bili davkoplačevalci upravičeni do re- bata.

Poslanec Green, ki je načelnik finančnega odseka, je predlagal, naj bi bilo ljudstvo deležno dav- čnega znižanja leto dni prej, kakor pa to določa Mellonova davčna revizija, in republikanski člani tega odseka so nemudoma spre- jeli njegov predlog.

Podrobnosti predloženega dav- čnega znižanja za leto 1923. se ni- so bile izdelane. Celo vsota zni- žanja ni bila končno ugotovljena. V smislu tega načrta bi naj dobil davkoplačevalec povrnjeno, kar je plačal do 15. marca preveč. Če kdo plačuje davke v obrokih, bi se znižanje tikalo tistih plačilnih obrokov, ki slede po 15. marcu.

Dejstvo, da so republikanski člani finančnega odseka v poslan- ski zbornici takoj odobrili pred- loženi načrt, zagotavlja, da ga bo sprejel cel osek kot del davčne predloge. Ker narod splošno za- hteva davčno znižanje, bo težko izpodbiti takšen načrt pred sena- tom ali poslansko zbornico.

Predloženo nazaj segajoče dav- čno znižanje se ne bo tikalo dave- kov na korporacijske dohodke. Tikalo se bo v polni meri oseb- nega dohodninskega davka, ho- rmalnih in dodatnih davkov, ne- glede na to, ali je dohodek iz me- de, ali pa iz investiranja.

"Priznamo, da ni ta načrt po- sebno znanstven", je dejal posla- nec Green. "Ali z ozirom na dej- stvo, da je nemogoče prilagoditi postavko sedanje predloge dav- kom, ki jih je treba plačati to le- to, se nam zdi, da je to edini na- čin, po katerem moremo znižati dohodninski davek ki ima biti plačan v roku l. 1924."

Po načrtu finančnega tajnika bi bili prvi znižani davki, ki jih bo plačali l. 1925. za dohodke v letu 1924.

Ali je finančni tajnik Mellon za nazaj segajoče davčno znižanje, ali ne, še ni povedano.

Finančni prebitek za fiskalno leto, ki se konča s 30. junijem 1924, je preračunjen na \$320,000,000. Načrt za znižanje davkov, ki jih je plačati v roku l. 1924, je tako zasnovan, da bi bil porab- ljen del omenjenega prebitka.

25-odstotno znižanje osebnega dohodninskega davka, ki ima biti plačan l. 1924., bi pomenilo za vladne dohodke izgubo v znesku po \$225,000,000.

BOKOVA PREISKAVA NADA- DALJEVANA.

Washington, D. C. — Senatski osek, ki preiskuje propagando, se je zopet sešel ter posvetil pol- ure nadaljnjemu izpraševanju gđine Lape glede Bokove mirov- ne nagrade. Nato se je pričela eksekutivna seja, na kateri je bi- lo določiti odsekovi članom na- daljne korake v tej zadevi.

LENINOVA VDOVA JE PRO- TI SPOMENIKOM.

Moskva, 31. jan. — Krupaka- ja, Lenina vdova, je večerj spet- lrala v časopisju na delavce in kmete sovjetskih republik, naj ne "trati" denarja za gradnjo spomenikov pokojne- mu Vladimirju Iljiču Ulijanov- u. Ako že hočejo izkazati čast voditelju revolucije, pravi vdo- va, naj rajši zdajajo njemu v spomin otroške zavode in vrtnice, zavetišča, šole in bolni- šnice.

ZOPET VELIK PORAZ MEHIŠKIH VSTAŠEV.

Obregonove čete so okupirale Orizabo, industrijsko središče v vzhodni državi. S četami na zapadni fronti gre h koncu.

Galveston, Tex., 31. jan. — Ori- zabo, industrijsko središče in dru- go največje mesto v državi Vera Cruz, je padla večerj, kako poro- ča tukajšnji mehiški konzul. Obre- gonove čete, ki so okupirale Ori- zabo, se zdaj bližajo mestu Vera Cruzu. V bitki pri Esperanzu zad- nje nedelje, kjer so vstali doživeli največji poraz, je bilo le 40 fede- ralec ubitih in 50 ranjenih.

Mexico City, 31. jan. — Vojni urad javlja, da odločilna bitka na zapadni fronti bo v teku vsak čas. Bitka se bo vrtila blizu Morelije, glavnega mesta države Michoacan, kjer je vstaki poveljnik Estrada zbral okrog sebe 7000 mož. Zvezna armada, ki je oddaljena le še par milj, šteje več kot 10,000 mož. Obregon ima zdaj Estrado, kjer ga je hotel imeti in njegova zma- ga je gotova.

Washington, D. C., 31. jan. — Družni departament, ki poroča o važnih zmagah zveznih čet v Mehiki, javlja tudi, da ameriško bojno brodogeje v mehiških vodah, obstoječe iz križarke "Omaha" in šestih rušilcev, ostane še nekaj časa tam.

London, 31. jan. — Delavska vlada Anglije prične v najkraj- šem času s pogajanjmi za priznanje Obregonove vlade v Mehiki. Mac- Donald želi, da se čimprej vpostavi formalni stiki z Mehiko. Ru- ska sovjetska vlada bo priznana v prihodnjih desetih dneh.

Nemčija odprla knjige Dawesu.

Ministrski predsednik Marx je pozdravil preiskovalno komisijo zvezencev in jim ponudil vse dokumente na razpolago. Da- wes se je zahvalil.

Berlin, 31. jan. — Ministrski predsednik Marx v družbi mini- strov in drugih političnih vodite- ljev Nemčije je večerj uradno sprejel zavezniško komisijo zve- dencev, katero vodi ameriški ge- neral in bankir Dawes in katera ima nalogo dognati, koliko more Nemčija plačati odškodnino za- veznikom. Marx je pozdravil ko- misarje, rekoč, da so jim na raz- polago vse knjige in arhivi nem- ške vlade. Dawes se je v imenu komisije zahvalil Marxu za spre- jem in odkrito besedo.

Komisija bo takoj pričela z za- ališevanjem vodilnih nemških in- dustrialec in finančnikov.

Včeraj je prišla v Berlin tudi druga preiskovalna komisija, ka- tero vodi Reginal McKenna iz Anglije in ki ima dognati, kam so nemški bankirji in kapitalisti skrili svoj denar.

GLUHONEMO DEKLE ZOPET VIDI IN SLIŠI.

Janesville, Wis. — Osemnajst- letna Willetta Huggins, ki je di- jakinja na državni šoli za slepe, zopet vidi in sliši. To dekle, ki je bilo dve leti uganika znanstvene- mu svetu in ki je zaslovela po ce- lem svetu valed tega, ker je mo- gla "slišati" s svojimi prsti in "videti" z vonjem, se sedaj ve- č ne posluša teh nenaravnih me- tod, ker je uvidela, da zopet vidi z očmi in sliši z ušesi.

Kolosalna korupcija odkrita v Franciji.

Vladni uradniki in profitarji pobasali 25 milijard frankov grafta v zvezi z rekonstrukcijo od vojne razdejanih mest. Socialisti v zbornici, ki so razgalili korupcijo, zahtevajo temeljito preiskavo, da se izve, kdo je spravil milijarde. Poincare, ki se zvija na vse načine, morda pade.

Pariz, 31. jan. — Vešinske stranke v senatu so sinoči zaključile, da ne bodo glasovale za Poincare- jevo davčno predlogo, katere zvi- šuje davke za 20 odstotkov in daje Poincareju moč, da lahko reformi- ra finance brez parlamenta. To pomeni, da bo morala Poincareje- va vlada pasti, ako bo poražena njena predloga.

Pariz, 31. jan. — Francija ima svoj škandal, proti kateremu je teapotdomski oljni škandal v Ame- riki le senca. Škandal, ki se zdaj pore v francoski zbornici, izvira iz rekonstrukcije mest, vasil, mo- stov, železnic in drugih naprav, ki so bile razdejane med vojno v se- verni Franciji, kjer so bile bojne fronte. Francoska vlada je v zad- njih petih letih izplačala okrog sto milijard frankov za vpostavi- ljenje teh krajev. Bilo je preko tri milijone tirjatev za odškodnino za uničeno imetje. Fakta, ki so zdaj deloma odkrita, govorijo, da je vlada preplačala tirjatve za naj- manj 25 milijard frankov. Na tiso- če tirjatev je bilo namiljenih in denar so si razdelili gotovi vladni uradniki in profitarji. To je ko- rupcija, ki nima para v zgodovini. — (Frank je danes vreden štiri in pet osmink centa; takrat, ko se je izvršila korupcija, je bil vreden še 8 do 10 centov.)

Minister za osvobodene pokraji- ne je priznal v zbornici, da je vlada izplačala 18 do 25 milijard frankov več kot je bilo treba. Vprašanje zdaj je, kdo je pobasal te milijarde. Zbornica hoče to ve- deti — in ljudstvo hoče vedeti. Škandal je prišel na dan ravno zdaj, ko Poincare zahteva, da ljudstvo plača deficit vlade z novimi davki.

Socialisti v zbornici so napeli vse sile, da razkrijejo škandal do dna in doženejo, dali ima tudi Poincare svoje prste vmes. Ves dan večerj je trajala viharna de- bata v zbornici o tem škandalu in Poincare se je zvijal z vso svojo navihanostjo, končno pa je izjavil, da bo vlada preiskala seznam vseh tistih odškodninskih tirjatev, ki presegajo vsote 500 milijonov fran- kov. To je bila Poincarejeva zvita poteza, kajti v to kategorijo spada še okrog 100,000 tirjatev, dočim je kolosalna korupcija vpletena v nižjih tirjativah, ki znašajo po milijon frankov. Socialisti zahte- vajo, da se preiščejo vse tirjatve od milijona frankov dalje, vlada se pa izgovarja, da je to nemogoče, ker bi preiskava vzela deset let časa. Izgovor ni pomagal. Zborni- ca je zaključila, da se morajo pre- iskati tudi nižje tirjatve.

Nasprotniki vlade pravijo, da je imela Nemčija prav, ko je trdi- la že pred dvema letoma, da Francija plačuje več za korupcijo ko za rekonstrukcijo porušeni- bivališč in naprav, potem pa hoče, da Nemčija pokrije korupcijo z ogromno odškodnino. Nemčija se je bila ponudila, da ona sama na svoje stroške vpostavi vse razde- jane kraje v severni Franciji, ampak francoska vlada je odlo- no odklonila ponudbo.

WILSONOVO ZDRAVSTVENO STANJE SE JE POSLAB- ŠALO.

Washington, D. C. — Woodrow Wilson se je tekom zadnjih dveh dni zelo slabo počutil, kakor je zaznala javnost. Ali dr. Sterling Ruffin, ki je bil poklican k bol- niču, ker ni dr. Graysona v me- stu, je izjavil, da ne smatra bo- lezni bivšega predsednika Zdru- ženih držav za nevarno.

"Bolezen, radi katere sem bil poklican k bolniču, nima nobene- ga stika s prejšnjo nevarno bole- zni Wilsonovo." je še pristavil dr. Ruffin.

MUSSOLINI BO PAŠI- ČEV ZAVEZNIK?

Italija bo mogoče pomagala Jugo- slaviji potlačiti grško republiko in sploh republikansko gibanje na Balkanu. — Venezelos je od- stopil.

Atene, Grška, 31. jan. — Grška vlada se boji zunanjih kompika- cij v slučaju, da plebisit izpade proti republikli. V tem slučaju bo grška armada, ki sestoji iz samih republikancev, izvršila puč in usta- novila republiko s oboroženo silo. a se to prepreči, je vlada pričela s intenzivno agitacijo za republiko in zbornica bo že zdaj odpravila sedanjo dinastijo Gluecksburia- nov, odvzela kralju vse civilno pravice in prepovedala kateremu- koli članu dinastije stopiti na grška tla. Ko bo ljudstvo videlo, da kralja itak ni več, bo glasovalo za republiko in stvar bo izvršena mirno in postavno.

Intervencija Jugoslavije in Ru- munije še ni izključena, pride pa prav gotovo, če se republika usta- novi s pučem. Jugoslavija bi v tem slučaju zaslegla Solun, na ka- terega preži.

Aleksander, kralj Srbov, Hrva- tov in Slovenev, je rekel Venezelo- su v Parizu, da njegova vlada ni zadovoljna z izgonom kralja Juri- ja, toda Jugoslavija se ne bo vmešavala v slučaj, da se večina ljudstva izreče v plebisitu za republiko.

Toda intervencija lahko pride ne le iz simpatij do Gluecksburia- nov, pač iz strahu pred zgledom, ki ga Grčija daje upornim, repu- blikanskim elementom v Jugosla- viji in Rumuniji. V tem slučaju bo Jugoslavija iskala simpatično podporo od Italije, katere bi rada imela Krf.

Venezelos je večerj odločil predsedništvo vlade radi bolezn. Njegov naslednik je Kaplendaris, po poklicu odvetnik in dosedanji justični minister.

Strahovlada v Indiji od- pravljena.

Delavska vlada v Londonu je pre- povedala nadaljno metanje bomb na indijske in arabske vasi.

London, 31. jan. — Prvi uradni čin gen. Thompsona, ministra zračnega brodogeje v delavskem kabinetu, je bil, da je prepovedal nadaljnjo rabo letal za metanje bomb na vasi in mesta v Indiji in Mezopotamiji, katerih prebivalci nočejo plačevati davkov Angle- žem. Metanje bomb iz zraka v slu- čaju izgrediv je tudi prepove- dano.

Zopet eden nemški separatist ubit.

Frankenthal, Nemčija, 31. jan. — Ernest Guminger, pomočni žu- pan v Roxheimu, bavarskem Pala- tinatu, in vodilni separatist v tem kraju, je bil večerj zavrtno na- paden in umorjen.

Dva japonska letala ubita.

Tokijo, 31. jan. — Trije morna- rični eroplani so večerj padli na tla iz višine 3000 čevljev na tokijskem letališču Kahumiguara. Dva častnika sta bila mrtva in eden je ranjen.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto jasno in mizlo. Severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 43, najnižja 33. Solnce izide ob 7:04, zaide ob 5:03.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnina: Zedinjena država (tj. Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
 Naslov na vsa, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.
 Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-24) poleg vsakega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Ponovite je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

KRPARIJA.

Zbornični odsek pretresava zdaj Mellonovo davčno reformo in dnevnik naznanja, da je odsek tako spremenil predlogo, da bodo mali trgovci in farmarji imeli od nje dobiček.

V čem pa obstoji ta sprememba? Odsek je tako spremenil besedilo, da od dohodkov prvih pet tisoč ne bo treba plačati davka, pa naj ti dohodki predstavljajo mezdo, plače ali pa dobiček. To pomeni, da farmarju ne bo treba plačati davka, ako ima na leto od farne pet tisoč dolarjev dohodkov.

Koliko je pa farmarjev, ki imajo po pet tisoč dolarjev čistega dohodka na leto? Statistika nam pove, da vsako leto pride več farmarjev na boben. To dokazuje, da farmarji nimajo niti takih dohodkov, da bi lahko preživeli sebe, družino in plačevali redno obresti od vknjiženega dolga.

Farfarji bi bili veseli, ako bi povprečno imeli po petnajst sto dolarjev letnih čistih dohodkov. Zaradi tega niso farmarji toliko zainteresirani, da ne plačajo davka do pet tisoč čistih letnih dohodkov, ampak veliko bolj se zanimajo, da bi jim kdo od farne, ki obsega od sto do 160 akrov, garantiral saj petnajst sto dolarjev na leto čistega dohodka.

Za farmarje je veliko bolj važno, po kateri ceni prodajo svoje pridelke in po kateri morajo plačevati svoje potrebščine, kakor pa davčne reforme, ki garantirajo, da so prosti direktnega davka do pet tisoč dolarjev letnih dohodkov, kajti farmar, ki ima pet tisoč dolarjev letnih čistih dohodkov ne prihaja na kant. Tak farmar lahko plača direkten davek in še mu ostane lepa vsota denarja.

Ako se hoče farmarjem pomagati z davčno reformo, tedaj mora ta davčna reforma pričeti neke drugje in ne pri direktnem davku. Revidirati je treba zemljišni davek. Na pr. veliki zemljišni posestniki, ki so kupili svet v špekulacijske namene in ga puste ležati neobdelanega, plačajo tako majhno bagatelo davka, da ni vredna, da se omeni, akoravno je z ozirom na rodovitnost prve vrste. Naobratno plačuje farfar, ki živi na 80 ali 160 akrih visok davek, ker je nanj postavil par poslopij, akoravno svet ni rodovit. Tak davčni sistem povzroča, da zemljišni špekulantje drže rodovitni svet proč od trga in čakajo na visoke cene, da ga postavijo na trg. Ta davčni sistem je kriv, da pred pragom velikih industrijskih središč leže velika neobdelana ozemlja, na katerih rastejo slaba trava, osat in razen plevel, v mestu se pa revni delavci stiskajo v slabih stanovanjih, ker je svet predrag, da ga kupijo in na njem postavijo svoje domove. Zemljišni špekulant ne plača od 160 akrov neobdelanega sveta pred pragom velikega mesta še toliko davka, kolikor ga mora plačati delavec od svoje lesene bajte v mestu.

Ako bi bil prazen svet obdavljen po vrednosti, tedaj bi bilo prav malo neobdelanega sveta. Zemljišni špekulantje bi bili prisiljeni prodati neobdelani svet farmarjem in delavcem ali bi ga pa morali oddati v najem ali pa sami obdelati. Nekaj bi morali izvršiti, ker bi se jim ne izplačalo držati svet neobdelan od trga.

Svet je danes v Ameriki predrag. Cena mu je šla kvilsko, ker je davčni sistem tak, da varuje zemljišne špekulante in veleposestnike, davčno butaro pa odklada na tiste ljudi, ki ga obdelujejo ali so si na njem postavili svoje domove.

O davčni reformi, ki bi prisilila zemljišne špekulante, da postavijo neobdelan svet na trg ali da ga sami obdelajo, pa nočejo nič slišati oni, ki pripovedujejo, da rešujejo farmarje in delavce.

Jasno je, da tisti, ki zagovarjajo sedanji sistem blagovne produkcije in distribucije niso zmožni izvršiti na telesu sedanje človeške družbe drugega dela kot navadno krparijo, nimajo pa moči in resne volje, da izvedejo eno samo dobro reformo, ki bi globoko zarezala v privilegije pravnih bizniških interesov

SLIKE IZ NASELBIN.

Lincoln, Ill. — Z žalostnim srcom naznanjam tužno vest, da mi je po sedem tednih mučne bolezni za vredno zaspala soproga Amalija Bregar. Umrla je 10. januarja 1924 v St. Klara bolnišnici, Lincoln, Ill. in pokopani smo jo dne 12. januarja t. l. na katoliškem pokopališču po katoliških obredih. Bila je v najlepši dobi, stara 42 let.

Najlepša hvala društvu "Naprej do zmage", št. 19 S. S. P. Z. za darovani venci in njihovo poštivalnost pri mrtvaškem odru ter pri pogrebu, ko je bila pokopana ustanoviteljica tega društva iz leta 1918 dne 1. maja. Posebno se zahvalim predsedniku društva za ganljivi govor pri odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste jo obiskali ob mrtvaškem odru ter se v tako velikem številu udeležili pogreba in spremlili pokojnico k zadnjemu počitku. Najlepša hvala družinam za darovane vence in udeležbo pri pogrebu, mr. in mrs. Franc Paus, mr. in mrs. John Romich, mr. in mrs. Andro Spacel, mr. in mrs. John Debelak, mr. in mrs. Franc Matelko, mr. in mrs. Maks Brezjan, mr. in mrs. Marko Shikič, mr. in mrs. Mihael Brilli, mr. in mrs. Anton Stigl, mr. in mrs. Stefan Kocjančič, mrs. Skudlark, mrs. Helena Smith, mrs. Russel ter mrs. Henzel.

V Ameriki pokojnica zapušta poleg mene tete v Chicagu, Ill., in sestrične v Lincolnu, Ill., v starem kraju pa očima in brata.

Počivaj v miru draga soproga in lahka naj ti bo ameriška zemlja! — John Bregar, soprog.

Aurora, Minn. — Žalostnega srca naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da se je smrtno ponesrečil moj soprog Anton Brdajs dne 11. dec. Umrl je žalostne smrti. Usodnega dne, 11. decembra, je šel na delo. Ob desetih zvečer se je prevrnila kmeta na njegovo glavo ter ga na mestu ubila. Star je bil 41 let, doma iz šentviške fare. Bil je član društva Aurora, št. 43 S. N. P. J. in društva št. 131 K. S. K. J.

Članom teh društev se prav lepo zahvaljujem za njih trud in številno udeležbo pogreba. Zahvaljujem se obenem društvoma za krasne yance in hvale vsem tistim, ki so šli pri mrtvaškem odru ter me tolažili v nesrečnih urah. Lepa hvala tudi mrs. Agnes Baudek in njenemu soprogu, hvala Johnu Kmetu in družini, Antoniji Hochevar in Louisi Hochevar; gđi. učiteljici Louise Joyce hvala za krasen šopek cvetlice, ki ga je prinesla s svojimi učenci 6. razreda B. Y., da so položili cvetlice na rakev. Hvala tudi Louisu Hochevar za trud, da je vse uredil ob pravem času. Hvala vsem!

Dragemu in nepozabljenemu soprogu in očetu miren počitek! Ostal nam boš v vednem spominu. Žalnoči ostali: Ana Brdajs, soproga, in otroci: Anton, Frank in Rudolf, sinovi, Ana, hčer.

Barberton, Ohio. — Pobožna rojaka iz severnega dela naselbine korakata umerjenih korakov k službi božji, da počastita simbol ljubljanske klavnice, sveto telečjo kri, relikvijo tukajšnje božje poti. Oglasi se zvon v "velikem zvoniku" tukajšnje slovenske farne cerkve, vabeč verne ovčice v hram božji, da počastijo poleg stolne svetnice tudi nevidnega boga ter vse ostale svetce, roče jih, naj jim isprošijo pri vsemogódnem bogu sedeč neke gori nad oblaki, kjer uživajo rajsko veselje po smrti vsi dobri in verni katoliki.

Tako jim namreč zatrjuje gospod, ki je, kakor trdi, namestnik božji tu na zemlji in reprezentant nekega nevidnega kraljevstva neke gori visoko v oblakih. Kar uči in zatrjuje gospod, morajo verne ovčice verovati, obratno bi bili pogubljeni in brez usmiljenja vrženi v pekel, kjer jih bo še bolj brez usmiljenja mrevaril sam Belzebub, in imajo v posebnem oddelku ogenj brez konca in kraja, žveplen ogenj, v katerem vržati dolgimi repi in konjskimi kopiti mrevariti pogubljene duše.

Da se verni katoliki izognejo po smrti neprijetnega bivališča ter mesto neznanega trpljenja v peklu pridejo v nebesa, kjer vlada rajsko veselje in rajajo in plešejo svetei in svetnice, je pa treba hoditi v cerkev, moliti k bogu, svetnikom in svetnicam. Pa to še ne zadostuje. Poleg opravljanja molitev je treba hoditi k spovedi, in sicer najmanj enkrat na leto mora verni ovčica ali pa grožen koez oprtati na ramo z grehi napolnjevanje bisago ter jo nesti gospodu v

pesni kolibi, da jih vsuje v veliko skupno vrečo, v kateri jih potem agent odpošlje svetemu Petru v inšpekcijo, a posebnim navodilom in priporočilom za vsakega spokorjenega grešnika. Da se grehi ne zmešajo, priložijo gospod poleg odvezanih grehov tudi ime vsakega grešnika iz razloga, da v nebeski pisarni ne pride do kake nezaželjene pomote, kar bi bilo neodpušljivo ter bi lahko rodilo grde posledice. Radi male pomote namreč lahko pride v smolo verni duša, ki se je očistila grehov, oziroma so jo očistili gospod vseh črnih madežev ter ji za vedno izročili pasuš za nebesa. Radi male pomote v pisarni svetega Petra na praviho Petrovi uslužbenici piko pri revidiranju pasuša in valed nesrečne pike je spokorjeni duši za branjen vstop v nebesko kraljestvo. Hočeš ali nočeš, uboga duša mora potem po ne lastni krivdi pred pekel, kjer poglavar pekla odloča o usodi duš, ki jim sveti Peter ne odpre nebeskih vrat.

Pa tudi to še ni vse, kajti kdor hoče, da so mu vsi grehi gotovo odvezani ter vse listine, ki jih potrebuje duša za na pot v nebesko kraljestvo, v redu, mora vsak vernik prispevati "bakšiš". Čim večji je slednji, toliko boljše ispričevalo in priporočilo do svetega Petra napravijo gospod duhovni oče. Sveti Peter ima za duše vernikov, ki posežejo globoko v žep ter poklonijo debel "bakšiš" gospoduvi močnji, posebne in rezervirane seče v nebesih. Na grehe se pri tem gospod ne ozira, ne gleda kako so ostudni in kosmat, kajti ne vera niti žegen ne odvežeta grehov, temveč "bakšiš", ta ima moč odvze, ne pa gospod.

Razume se, kar je samo ob sebi umevno, da "bakšiš" shranijo gospod za mukotrpno delo, ki ga imajo z odvezanjem grehov. Grehi so grda reč ter širijo neznosen smrad, posebno grehi starih terejalik smrdijo, da je glosa, radi tega ni čudno, da se jih gospod v spovednici kar na kratko odkriša.

Koliko odpošljejo gospod od skupljenega "bakšiša" svetemu Petru, je gospodova tajnost, ker tega gospod revnim ovčicam, bolje rečeno, na duhu bolnim siromakom, ne zaupa. Kolikor pride v bisago, pač spada v področje gospoda, in vse, kar smejo verne ovčice vedeti, je, da je denar, ki ga poklonijo gospodu, darovan za čast in alavo božjo, pa mirna Bosna.

Tako imamo na svetu vse za denar. Vera je za denar, odpustanje grehov za denar, nebesa za denar, peklu se odkupi za denar, vse je denar. In vendar imamo še danes mnogo ljudi, ki gledajo sicer debelo, kljub temu pa nidešar ne vidijo, slepi so pri belem dnevu, ker slepo verujejo v bajke, katere jim natveza blagoslovljeni reverend. Straši uboge zaslepljenec s peklom in hudičem, obenem pa jih zaklinja, naj se vendar rešijo pogubljenja, kar lahko stori vsak vernik, kateri pokloni "bakšiš" v gospodovo bisago. Ti ljudje ne vedo, da se jim verski paradiži smejejo v pest, ko jim nevedneži polnijo bisago s težko prisluženimi dolarji. Poleg tega še slepo verjamejo, kar jim natvezujejo o nekakem izveličanju po smrti, za kar sami reverendi ne dajo počenega flica, kajti dobro vedo, da je življenje le toliko časa, dokler živi človek, po smrti pa je konec vsakega živga bitja.

Lahko je reverendom pridigati o nebesih, ker jih imajo sami, in sicer na tem svetu. Njim ni treba skrbeti, kaj bodo jedli in pili, kajti za slednje skrbijo zaslepljeni, gospod pa uživa ter se zabava v družbi brhkih kuharic na račun zaslepljenih ljudi. Kdaj se jim bodo odprle oči, da bodo prenehali metati težko prilušeni denar za verske bajke in različno blagoslovljeno kramo?

O slednjem sta govorila tudi naša rojaka F. in R., ki sta kakor v začetku omenjeno, korakala k službi božji.

F. pravi: Le pospešiva korake. Čuješ, mežnar že zvoní.

R. Naj je zvoní. Glas tega zvona me prav nič ne razveseljuje. Ali čuješ, kako: "Bonga daj, daj, daj, daj!"

F. Da resnica je, zvon poje: "Daj, daj, cekmostru pred vrati, daj, daj! Potem pa še gospodu v cerkvi daj, daj!"

R. Da, ta vedna petlarija in bečačenje. Meni že preseda. Saj smo še nekaj tisočakov nanesli skupaj, pa ni nikjer nič. Denarja ni, računov ni! Kam pa vendar vse gre? Ali gospodova bisaga res nima dna?

in neprenehoma dajati, to vendar ne gre. Treba je za en čas z beračenjem prenehati.

R. Veš, prav je na en način. Naj jih le skubi gospod. Kar so hoteli, to imajo. Od mene bo dobila cerkev bore malo več. Ako bi mi ne bilo radi ljubega mira pri hiši, bi ne dal počenega centa in tudi v cerkev bi ne šel, tako pa grem, samo radi ljubega mira v hiši.

F. Tako je tudi pri meni. Ako ne grem v cerkev, se žena razjezi, da se bojim, če bi mi od jaze zbolela. Drugače pa sta mi vera in cerkev deveta briga. Videl sem že mnogo po svetu ter skušal že toliko, da me ne bo noben far več varal.

R. Gospod ima tudi preveliko družino. Kar tri kuharice! Ali ni to preveč?

F. Gotovo tukaj ni vse v redu. Dober "vzled" daje gospod za pohujšanje. Pa drugače je fant preveč robot, kajti če far nazivlja svoje farane v cerkvi z zarukancel je vendar preveč. Ne verujem, da alični izrazi pospešujejo vero.

R. Kaj vera, dragi moj. Saj veš dobro kot jaz, kako je bilo za časa gospoda B. Ko smo zapili \$17 nakolektanega denarja v gostilni na brinoveu in pivu, smo bili vsi pijani in tudi gospod. Gospod je popil še največ in pijan je bil tako, da ni vedel, kaj govori. Izblebetal je takrat, da vera ni nič, in po smrti ni nič, ter da vse skupaj, kar opraviš, je samo služba, s katero se živi, kot živimo delavci z delom svojih rok. Resno je zatrdil, da po smrti, ko človek umrje, ni nobene življenja več, pekel, da je le strašilo za strahopetce, nebesa pa up za blazne in nevedne ljudi, a oboje dobro orožje v rokah duhovna. Tako je govoril samo gospod B. Ampak vedi, da so danes še na svetu ljudje, če bi jim far kaj takega povedal z lece, da bi mu ne verjeli. In vendar je vse to resnica.

F. Ali ljudi, ki bi danes vse verovali, kar jim natvežejo gospod, je še bore malo. Tudi vedno manj jih bo, zato že vodijo gospodje propagando vedoma ali nevedoma.

R. No, ker si tako dobro končal, pa še povej, ali sva midva začela v to restavracijo mesto v cerkvi vedoma ali nevedoma?

F. Prav gotovo vedoma. Pa nič zato. Denar, ki sva ga tu potrošila, bi bil itak dobil gospod. Tako sva se pa midva okrepčala, kar je istotako v čast božjo. — Martin Zelenikar.

Lorain, Ohio. — Marsikdo se je jezil na mraz, ki ga je zadržal zadnjo soboto od veselice. Da se ne bo dolgo jezil, hoče ta direktorij in Gospodinjki klub S. N. D. zopet pripraviti ples v soboto zvečer dne 2. februarja. Pričetek je ob sedmih. Igral bo orkester. Ženske so proste vstopnine.

Na svidenje in dobro došli! — Porodjevalec.

NEKATERI SUHAŠKI AGENTJE MORAJO PITI.

Washington, D. C. — Zvezni agentje so morali v teku zadnjega leta porabiti ob uveljavljanju prohibicije in narkotičnih postav \$205,638 iz vladnih skladov za nakup takozvane "evidence".

To vsoto je navedel pomožni prohibični komisar Jones, ko je pričel pred privolilnim odsekom poslanske zbornice. Ta odsek je pravkar priporočil, naj bo prisojenih \$10,629,770 za prohibično uveljavljanje med prihodnjim fiskalnim letom.

Kakor je povedal komisar Jones, mora agent dostikrat kupiti žganje, če hoče, da se mu posreči dodobra izvršiti dano nalogo. To pa je dostikrat odvisno od tiho-tape. Včasih je treba kupiti agentu le pol pajata, včasih pa cel železniški voz.

"Ali piše prohibični agent žganje, ko ga kupi?" je nekdo vprašal komisarja.

"Včasih mora storiti to," je odgovoril Jones.

"Tako niso vsi suhaški agentje prohibičnistí."

"Da," je odgovoril Jones. "Nekaj jih res ni," je rekel Jones. "Nekateri so celo primorani piti opojne pijače."

Viljem Hohenzollern bolan na smrt.

Doorn, Holandija, 31. jan. — Bivši nemški cesar je nevarno zbolel. Zdravniki nimajo upanja na okrevanje.

Meteoriti.

Vest iz Rima se glasi, da je Pašić posetil papeža in mu poljubil copato po dobri, stari kršćanski navadi. Potem je papež dal Pašiću blagoslov, da ga ponese v Jugoslavijo. Dali je bil blagoslov katoliški ali pravoslavni, vest ne pove. Jugoslavija je res lahko ponosna.

Lenin je umrl — sovjetska Rusija pa še živi. Ta fakt zadostuje vsakemu pametnemu človeku. Sovražniki nove Rusije pa pišejo o Leninovi smrti v takem tonu, kakor da bi bil Lenin rekel, da bo večno živel.

Mesec januar je bil bogat na ekstremno nizki temperaturi in na raznih škandalih.

Oljni škandal v Washingtonu je naredil že troje ljudi "nevarno bolnih".

Če bi šlo po pravici, bi morala resnično zboleli na smrt vsa stara garda republikancev in demokratov. Ta banda ima prekosmato vest, da bi kdaj ozdravela od takih in enakih škandalov. Beseda "škandal" velja le za javnost. Za staro gardo je to "business".

Bolj zanimiv v gotovih ozirih je čikaški "duhovniški ljubavni škandal", za katerega se domači dnevniki bolj zanimajo kot za petrolejsko kramoto v Washingtonu. Kar po cele strani dušne pape prinašajo o tej umazani aferi.

Junak te afere je pastor dr. Case v Oak Parku. Moč je oženjen, kljub temu je imel ljubavno razmerje z ženo svojega farana Lelanda. Kako se je to razmerje vršilo, je opisala žena sama pred sodiščem:

Pastor in faranova žena sta sedela skupaj v pastorijski pisarni. Pastor je bil nežno pogladil po nožnem členku. Nato sta pokleknila in molila.

Drugi prizor: Pastor je prijel ženo za koleno. Nato sta pokleknila in molila.

Tretji prizor: Od kolena je šla roka nad koleno. Zopet klečanje in molitev.

In tako dalje vsi ostali prizori — med molitvijo.

Vse je šlo približno tako kakor v "Žrtvah razmer", kjer je opisan neki slovenski duhoven, ki je praktical "Visoko pesem" na nedolžnem dekletu.

Vse te reči so že tako stare kot je staro duhovništvo. Američani smatrajo pranje takih škandalov za posebno delikateso, nam se pa gabiyo. Tudi duhoven ima pravico do ljubezni, ampak to ni ljubezno. To je živalsko posiljevanje pod hipnozo vere. Krivi pa niso duhovni, pastori in kakor so že nazivajo ti služabniki Boga; krivi so ljudje, ki jim zaupajo svoje žene in hčere. V upovednici je začetek — in potem gre gladko.

V New Yorku so imeli razstavo Pomerancev, majhnih psičkov zelo dolge in kodrate dlake. Ti psički so veliki ljubljenci bogatih dam, ki jih nosijo na rokah in pestujejo namesto otrok. Bogatim damam se ni treba boriti za informacije o kontroli porodov. Častita duhovščina tudi nima nič proti temu, če je kontrola porodov omejena le na bogate dame. Pri teh damah je denar, in kjer je denar, so informacije, zdravniki in Bog. Duhovščina in zakonodaja sta proti rodni kontroli le tedaj, če revne delavske žene iščejo informacije, revne delavske žene, ki še imajo preveč otrok in ki nimajo ne časa, ne denarja in ne blaznosti, da bi pestovale pse.

V New Yorku je torej bila razstava pomeranskih psetov. Stodest psetov je bilo razstavljenih v gorki in lepi dvorani — in vsak pes je imel strečnico, človeško strečnico, žensko, ki je pazila nanj.

Istočasno se je nahajalo v new-yorkških bolnišnicah na tisoče otrok, revnih proletarskih otrok, od katerih ima mogoče sto eno samo strečnico.

Brisbane, ki je komentiral to vest, pravi, da je omenjenih 110 psov vrednih stotisoč dolarjev, dočim ni 110 otrok v sirotišnici vrednih niti 10 centov — pravzaprav so javno breme.

Brisbane zaključuje: Ne rodi se kot človek, rodi se kot pomeranski pes, če hočeš, da se ti bo dobro godilo na svetu! —

Strahna obsodba!

Če hočeš, da se ti bo dobro godilo v kršćansko-kapitalistični družbi, ne bodi človek, bodi pomeranski pundeč! Pes je več vreden kot človek!

Podporna Jednota

(ubroj. 17. juna 1907

Izvrševalni odbor:

POROTNI ODSEK

BOLNIŠKI ODSEK

Nadzorni odbor:

Združitveni odbor:

... na gl. odberniki, ki delajo v glavnem uradu
... na nasloje gl. predsednika se naslove

naslova: Tajništvo S. N. P. J., 2087-89 Sa. Law

VEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se postopajo s

spici, nasmanila, ogiasi, narečaina in sploh vse bo
 ... na polje in na polje: "Pozor!" 2007-5

III.

nar.) nika rova, in ona je kot operator

velikih denarja in vsakomur radujo, ki
pride iz rudnika, je dala pest d

rudar je bil zadovoljen s plačili

sa in Mad-
...i prepațati niune sucroșani lu

a, ki je pl in pobit. Vrgli so ju v stranv

ti, kako dol-

ma je pove- | čudečim se delavcem, kateri r

Na sramoten način so jih razstrgali

delaveem pa to ni bilo prav in

noža k stro- sojenih po deset in dvajset let,

prostor, na v rudnik, da bodo vsi opremljeni
prizor. Val Nohel jih je šlo delat, pa tudi

Dognatj ni- | ga časa pa imamo rudarji najsl

o blá podo- solněna luč nam na sveti, tem

ki jih je že vsled tega, da lahko delamo.

Zvečni kongres sovjetov otvori

e rakve, za gres Unije sovjetskih republika

lovek sroa iz
postaniti za-

Hripavost

ma. La proprietate este posesi-
vzemi

nanil E njim. **Cough Balsam.**

1472. ko je

Vprašajte po lekarnah.

riporovedke o je nastanjen. Dobe se go vseh in karmah sestonj, ali pite nam.

er vedeli pri- [REDACTED]

